

Súd: Okresný súd Košice I
Spisová značka: 24C/97/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7113208960
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 09. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Zuzana Čisovská
ECLI: ECLI:SK:OSKE1:2015:7113208960.6

Uznesenie

Okresný súd Košice I vo veci navrhovateľky: V. Š., G.. XX.X.XXXX, E. K. G., L. Č..XX/X, zastúpenej: JUDr.Emília Širotníková, advokátka, so sídlom v Trebišove, M.R.Štefánika 3197/32 proti odporcovi: T..M. Š., G..XX.XX.XXXX, K. Z. C., K. X, zastúpenému: JUDr.Melánia Kvietková, advokátka, so sídlom v Košiciach, Tomášikova 35, v konaní o určenie výživného na plnoleté dieťa, o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia, takto

rozhodol:

Odporca je povinný platiť výživné na navrhovateľku vo výške 150 EUR mesačne, vždy do 15.dňa každého mesiaca vopred, do právoplatného skončenia konania o určenie výživného od 1.1.2015 do budúcnosti, vedeného na Okresnom súde Košice I pod sp.zn. 24 C 97/2013.

odôvodnenie:

Navrhovateľka sa návrhom na začatie konania, doručeným súdu dňa 17.4.2013 domáhala, aby súd zaviazal odporcu prispievať na jej výživu sumou vo výške 300 EUR mesačne, vždy do 15.dňa v mesiaci vopred, počnúc dňom podania návrhu na začatie konania. Návrh odôvodnila skutočnosťami, že s odporcom, svojim otcom, nežije v spoločnej domácnosti od roku 2009, kedy sa presťahovala k babke z dôvodu nezhôd v domácnosti otca a jeho novej partnerky. V roku 2012, po ukončení stredoškolského štúdia nastúpila na štúdium Vysokej školy zdravotníctva a sociálnej práce sv.Alžbety v Bratislave. V čase podania návrhu jej odporca prispieval výživným vo výške 150 EUR, ktoré však zďaleka nepokrýva jej výdavky a nezohľadňuje ani príjem odporcu. Od septembra 2013 si vyživovaciu povinnosť prestal plniť.

Vo veci samej súd rozhodol rozsudkom č.k.24 C 97/2013-136 zo dňa 18.9.2014 tak, že počnúc od 17.4.2013 zaviazal odporcu prispievať na výživu navrhovateľky sumou 290 EUR mesačne vždy do 15.dňa v mesiaci vopred a v prevyšujúcej časti návrh zamietol. Zároveň zaviazal odporcu zaplatiť dlžné výživné, ktoré vzniklo za obdobie od 17.4.2013 do 30.9.2014 vo výške 4.315,33 EUR v lehote 30 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Voči citovanému rozsudku podal odporca odvolanie. Krajský súd v Košiciach rozsudkom č.k.8 Co 1/2015-200 zo dňa 27.5.2015 rozsudok súdu prvého stupňa vo výroku o výživnom vo výške 290 EUR mesačne za obdobie od 17.4.2013 do 31.12.2014, ako aj vo výroku o dlžnom výživnom potvrdil. Rozsudok vo výroku o výživnom od 1.1.2015 do budúcnosti zrušil a vec v rozsahu zrušenia vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie z dôvodu, že po vyhlásení rozsudku súdu prvého stupňa, počas odvolacieho konania nastali nové skutočnosti (strata zamestnania odporcu), ktorými sa súd objektívne zaoberať nemohol a ktoré môžu mať vplyv na rozhodnutie o výške výživného za obdobie po 1.1.2015.

Rozsudok vo výroku o výživnom vo výške 290 EUR mesačne za obdobie od 17.4.2013 do 31.12.2014, ako aj o dlžnom výživnom nadobudli právoplatnosť 17.8.2015.

Predmetom ďalšieho konania je teda určenie výživného za obdobie od 1.1.2015 do budúcnosti. Pojednávanie vo veci samej je nariadené na 19.11.2015.

Navrhovateľka sa návrhom doručeným súdu dňa 23.9.2015 domáha, aby súd nariadil predbežné opatrenie, ktorým uloží odporcovi povinnosť prispievať na jej výživu sumou 150 EUR mesačne, vždy do 15.dňa v mesiaci vopred, až do právoplatného skončenia konania vo veci samej. Navrhovateľka návrh na nariadenie predbežného opatrenia odôvodnila skutočnosťami, že odporca si od 1.1.2015 zaplatené výživné započítal do dlžného výživného, od 1.1.2015 do júla 2015 jej prispieval výživným vo výške 150 EUR a v mesiaci august 2015 jej odporca nezaplatil žiadne výživné. Keďže od januára do júla 2015 jej odporca začal platiť výživné len vo výške 150 EUR a od augusta jej výživné už neplatí, navrhovateľka bola nútená svoje náklady vykryť pôžičkami. Pomery na strane navrhovateľky sa nezmenili. Zhoršil sa jej zdravotný stav, absolvuje pravidelné návštevy u lekárov. Mala za to, že skončenie pracovného pomeru odporcu k 31.12.2014 bolo účelové, odvtedy prešlo 9 mesiacov a odporca sa napriek svojmu vzdelaniu a kvalifikácii nikde nezamestnal. Keďže odporca momentálne neprispieva na jej výživu žiadnou sumou, jej výživa je vážne ohrozená. Navrhovateľka je polosirota a okrem odporcu, jej otca, nikto voči nej nemá vyživovaciu povinnosť.

Podľa ust. § 62 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine, v znení neskorších právnych predpisov, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

Podľa ust. § 62 ods. 2 Zákona o rodine, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Podľa ust. § 62 ods. 3 Zákona o rodine, každý rodič bez ohľadu na svoje schopností, možností a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrované, neplnoleté dieťa alebo na nezaopatrované dieťa podľa osobitného zákona.

Podľa ust. § 62 ods. 5 Zákona o rodine, výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov.

Podľa ust. § 75 ods. 1 veta prvá Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného.

Podľa ust. § 76 ods. 1 Zákona o rodine, výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sa sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu.

Podľa ust. § 74 ods. 1 O.s.p., pred začatím konania môže súd nariadiť predbežné opatrenie, ak je potrebné, aby dočasne boli upravené pomery účastníkov, alebo ak je obava, že by výkon súdneho rozhodnutia bol ohrozený.

Podľa ust. §102 ods.1 O.s.p., ak treba po začatí konania dočasne upraviť pomery účastníkov alebo zabezpečiť dôkaz, pretože je obava, že neskôr ho nebude možné vykonať alebo len s veľkými ťažkosťami, súd na návrh neodkladne nariadi predbežné opatrenie alebo zabezpečí dôkaz.

Podľa ust. § 76 ods. 1 písm. a/ O.s.p., predbežným opatrením môže súd nariadiť účastníkovi najmä, aby platil výživné v nevyhnutnej miere.

Podľa ust. § 76 ods. 4 O.s.p., ak súd návrhu na nariadenie predbežného opatrenia v celom rozsahu vyhovie a stotožňuje sa so skutkovými a právnymi dôvodmi návrhu na nariadenie predbežného opatrenia, súd to skonštatuje v odôvodnení a ďalšie dôvody nemusí uvádzať.

Podľa ust. § 75 ods. 1, 2 a 4 O.s.p. predbežné opatrenie nariadi súd na návrh. Návrh nie je potrebný, ak ide o predbežné opatrenie na konanie, ktoré môže súd začať i bez návrhu. Návrh má okrem náležitostí návrhu podľa § 79 ods. 1 obsahovať opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich vydanie predbežného opatrenia, uvedenie podmienok dôvodnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť predbežná ochrana, a odôvodnenie nebezpečenstva bezprostredne hroziacej ujmy. Z návrhu musí byť zrejmé, čoho sa mieni navrhovateľ domáhať návrhom vo veci samej.

Z vyššie citovaných zákonných ustanovení vyplýva účel predbežného opatrenia, ktorým je predbežná, rýchla, i keď len dočasná úprava právnych pomerov účastníkov. Nariadenie predbežného opatrenia predpokladá, aby sa aspoň osvedčila danosť práva a aby neboli vážnejšie pochybnosti o jeho potrebe. Základným dôvodom pre nariadenie predbežného opatrenia je teda dočasná úprava pomerov medzi účastníkmi konania (§ 74 ods.1, § 102 ods.1 O.s.p.).

V návrhu na nariadenie predbežného opatrenia musí navrhovateľ osvedčiť (§ 75 ods.2 O.s.p.):
1/ svoj nárok, t.j. podmienky dôvodnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť predbežná ochrana, ako aj
2/ potrebu dočasne upraviť pomery účastníkov, t.j. určitú naliehavosť situácie, resp. nebezpečenstvo bezprostredne hroziacej ujmy.

V danom prípade sa navrhovateľka vo veci samej domáha určenia výživného voči svojmu otcovi.

Pri rozhodovaní o návrhu na predbežné opatrenie súd vychádzal z výsledkov doposiaľ vykonaného dokazovania.

Z výsledkov dokazovania, zhrnutých v odôvodnení písomného vyhotovenia právoplatného rozsudku č.k.24 C 97/2013-136 zo dňa 18.9.2014 vyplýva, že výživné vo výške 290 EUR mesačne za obdobie predchádzajúce 1.januáru 2015, je primerané nákladom, potrebným na uspokojovanie odôvodnených potrieb navrhovateľky, ako aj schopnostiam, možnostiam a majetkovým pomerom odporcu. Súd pri rozhodovaní prihliadol najmä na skutočnosti, že v osobe navrhovateľky ide o plnoletú ženu vo veku 23-24 rokov, študujúcu na vysokej škole. V rozhodnom období, od 17.4.2013 do 31.8.2013 bola navrhovateľka študentkou 1.ročníka, v období od 1.9.2013 do 31.8.2014 študentkou 2.ročníka a v čase rozhodovania súdu študentkou 3.ročníka Vysokej školy zdravotníctva a sociálnej práce sv.Alžbety v Bratislave a to dennej formy bakalárskeho štúdia v odbore sociálna práca. V súčasnosti v štúdiu kontinuálne pokračuje. Z vykonaného dokazovania nesporne vyplynulo, že náklady navrhovateľky len na zaplatenie školného a ubytovania v mieste štúdia činia v priemere mesačne 206 EUR (670 EUR školné + 1.800 EUR ubytovanie = 2470 EUR : 12 mesiacov). Po prirátaní ďalších nevyhnutných nákladov (mesačník na cestovanie prostriedkami MHD, internet, lieky) tieto činia v priemere mesačne 265,98 EUR. Uvedená suma však nezahŕňa ďalšie životné náklady ako stravu, telefón, cestovné do školy z miesta bydliska a späť, oblečenie, obuv, hygienické potreby, školské potreby, náklady na kultúrne vyžitie. Zvýšené náklady súvisiace so zdravotným stavom mal súd za preukázané z lekárskej správy. Navrhovateľka trpí viacerými zdravotnými problémami. Od detstva atopickým syndrómom a ekzémami - lieči sa na alergológii a kožnej ambulancii, pre očný glaukóm na očnej ambulancii, neurologickým vyšetrením bola potvrdená migréna. Pre opakovaný kolapsový stav bola vyšetrená v odborných ambulanciách; posledný kolapsový stav mala v októbri 2013. Pre nepravidelný menštruačný cyklus je liečená aj v gynekologickej ambulancii; bola jej dlhodobo nasadená antikoncepcia. Navrhovateľka teda užíva antikoncepciu nie z dôvodu zabránenia počatia dieťaťa (čo je inak potrebné vzhľadom na vek a vyspelosť považovať za prejav zodpovedného prístupu k tejto stránke života), ale antikoncepcia je u nej indikovaná zo zdravotného hľadiska.

Čo sa týka príjmu navrhovateľky, táto poberá sirotsky dôchodok vo výške 155 EUR mesačne. Nespornou skutočnosťou bolo, že v júni 2013 navrhovateľka obdržala sumu 14.500 EUR za predaj trojizbového bytu nachádzajúceho sa v C. na ulici K. G. č.X, ktorý bol v podielovom spoluvlastníctve účastníkov konania; navrhovateľka vlastnila podiel vo veľkosti 1 v pomere k celku. Skutočnosť, že navrhovateľka bola vlastníčkou podielu na nehnuteľnosti, resp. že je bola vyplatená hodnota tohto podielu, ktorý získala titulom dedenia po svojej matke, nezbujuje otca plnenia vyživovacej povinnosti. V tejto súvislosti je totiž potrebné poukázať na okolnosti posudzovanej veci. Navrhovateľka má už len jedného rodiča, odporcu. Navrhovateľka u odporcu nebýva (ani počas návratov zo školy; býva u starej mamy). Odporca sa teda výkonom reálnej osobnej starostlivosti resp. starostlivosti o spoločne zdieľanú domácnosť (ktorá sa považuje za čiastočnú kompenzáciu plnenia vyživovacej povinnosti) na plnení vyživovacej povinnosti voči navrhovateľke nepodieľa. Takéto zázemie, obvyklé u detí, ktoré majú oboch rodičov, navrhovateľka postráda. Vyživovaciu povinnosť, ktorú by inak voči navrhovateľke mala jej matka, len čiastočne do istej miery nahrádza sirotsky dôchodok. Jej celková životná situácia je teda vo všeobecnosti, v porovnaní s inými deťmi s oboma žijúcimi rodičmi, nepochybne ťažšia. Za takýchto okolností príjem, ktorý navrhovateľka dostala titulom dedenia po nebohej matke, vo svojej podstate nahrádza plnenie, ktoré by navrhovateľka od nej dostala. Podľa názoru súdu by takýto príjem mal slúžiť najmä ako určitá záruka resp. zdroj pre zabezpečenie budúcnosti, napr. na riešenie jej bytovej otázky po skončení vysokej

školy. V žiadnom prípade tento príjem nemožno považovať za kompenzáciu výživného, ktoré je povinný platiť odporca.

Čo sa týka schopností, možností a majetkových pomerov na strane otca, ako ďalšieho kritéria pre určenie rozsahu výživného, súd mal za preukázané, že odporca mal v čase rozhodovania o určení výživného (18.9.2014) pravidelný príjem z výsluhového dôchodku vo výške 486,34 EUR a zo mzdy z pracovného pomeru vo výške 675,28 EUR, spolu vo výške 1.161,62 EUR mesačne. Súd prihladal na skutočnosť, že odporca je ženatý a má ešte jednu vyživovaciu povinnosť voči maloletej K., ktorá mala v rozhodnom období 10,5 -12 rokov a bola žiačkou 4. a 5. ročníka základnej školy a v čase rozhodovania podľa tvrdenia odporcu žiačkou 1.ročníka osemročného gymnázia. Jeho náklady na uspokojenie bytovej otázky - býva v 3-izbovom byte na K. ul. v C. (ktorý má v spoločnom vlastníctve s manželkou) spolu s manželkou a maloletou dcérou, činia 224 EUR mesačne. Predmetný byt kúpil v auguste 2013 za hypotekárny úver, poskytnutý vo výške 72.000 EUR. Odporca tvrdil, že predmetný úver spláca po 389 EUR mesačne; uvedené tvrdenie však nepreukázal. Súd pri rozhodovaní prihladol aj na ďalší príjem odporcu, ktorý v máji 2013 získal predajom spoluvlastníckeho podielu k bytu na K. G., vo výške vyše 43.500 EUR. Tento príjem totiž, ako sám uviedol, navrhovateľ použil na splatenie úverov, ktoré si vzal ešte v minulosti na rekonštrukciu bytu, na kúpu motorového vozidla a na celkové vykrytie životných nákladov. Z ustálenej súdnej praxe je však zrejmé, že pri výpočte výživného sa splátky úverov, leasingu a hypoték, ktoré povinný rodič pravidelne platí, nezohľadňujú. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že odporca na splátkovej karte QUATRO zaplatil 896,24 EUR, na bankomatke QUATRO 750 EUR, na kreditnej karte CETELEM 1.453,43 EUR, vo vzťahu k Prima banke Slovensko 7.924,36 EUR a vo vzťahu k Poštovej banke, a.s. 13.909,11 EUR, spolu teda na úveroch zaplatil cca 25.000,-EUR. Z ostávajúcej sumy, získanej predajom bytu vo výške cca 18.500 EUR kúpil v auguste 2013 motorové vozidlo Škoda Combi za kúpnu cenu 8.900 EUR. Z vyššie uvedeného je zrejmé, že aj po zohľadnení úverov a kúpy motorového vozidla, odporcovi ostala k dispozícii z príjmu z predaja bytu ešte suma vo výške 9.600 EUR.

Čo sa týka zmeny vyššie opísaných pomerov, ktorá podľa tvrdenia odporcu mala nastať k 1.1.2015 v dôsledku straty príjmu z pracovného pomeru, súd mal k dispozícii len jeden listinný doklad a to Oznámenie Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny C. zo dňa 14.1.2015, z ktorého súd zistil, že odporca bol zaradený do evidencie uchádzačov o zamestnanie počnúc od 1.1.2015. Doklady o výške príjmu odporcu, o dôvode a spôsobe skončenia pracovného pomeru, súd k dispozícii nemal. Tieto skutočnosti budú predmetom dokazovania vo veci samej v ďalšom konaní. Z uvedeného predbežne vyplýva, že pravidelný príjem odporcu, tvorený výsluhovým dôchodkom a mzdou z pracovného pomeru, spolu vo výške 1.161,62 EUR mesačne, sa od 1.1.2015 znížil o sumu 675,28 EUR na sumu 486,34 EUR.

Zhrnúc vyššie uvedené súd konštatoval, že navrhovateľka osvedčila základné podmienky pre nariadenie predbežného opatrenia a to jednak pravdepodobnú dôvodnosť svojho nároku - t.j. nároku na výživné zo strany svojho otca, ktorý vyplýva z vyššie citovaných ustanovení Zákona o rodine, najmä z ust. § 62 ods. 1, podľa ktorého plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Preukázala aj potrebu dočasne upraviť pomery medzi účastníkmi, t.j. určitú naliehavosť situácie, ktorá je daná odôvodnenými potrebami navrhovateľky, súvisiacimi s vysokoškolským štúdiom, v ktorom navrhovateľka riadne a kontinuálne po ukončení strednej školy pokračuje, pričom odporca si vyživovaciu povinnosť od septembra 2015 vôbec neplní.

Súd preto predbežným opatrením v súlade s vyššie cit.ust. § 76 ods.1 písm.a/ O.s.p. uložil odporcovi, aby platil navrhovateľke výživné v nevyhnutnej miere, vo výške 150 EUR mesačne. Súd mal za to, že predbežne určené výživné počnúc od 1.1.2015 vo výške 150 EUR mesačne (t.j. cca 5 EUR na 1 deň) zodpovedá súčasným schopnostiam, možnostiam a majetkovým pomerom na strane odporcu. Zohľadňujúc stratu príjmu zo zamestnania súd oproti pomerom pred 1.januárom 2015 znížil výživné o 140 EUR, teda takmer o polovicu. Odporca síce stratil príjem zo zamestnania, je však potrebné prihladať aj na vyššie uvedený príjem odporcu z predaja bytu vo výške 43.500 EUR, ktorý použil na zaplatenie úverov a kúpu motorového vozidla. Uvedené konštatoval aj odvolací súd v potvrdzujúcom rozsudku, keď uviedol, že odporca získal z predaja bytu peňažné prostriedky, ktoré použil na predčasné splatenie pôžičiek napriek tomu, že výživné má prednosť pred ostatnými výdavkami povinného rodiča. Napokon, ako uviedla navrhovateľka, odporca vo výške 150 EUR plnil svoju vyživovaciu povinnosť od januára do augusta 2015.

S poukazom na ustanovenie § 76 ods.4 O.s.p. preto súd konštatoval, že sa stotožňuje so skutkovými a právnymi dôvodmi návrhu na nariadenie predbežného opatrenia a preto návrhu na nariadenie predbežného opatrenia vyhovel a ďalšie podrobnejšie dôvody nariadenia už neuvádza.

O výške výživného, zodpovedajúceho kritériám určeným v ust. § 75 ods.1 Zákona o rodine, bude súd rozhodovať po vykonaní dokazovania v konaní vo veci samej.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia, prostredníctvom súdu, proti rozhodnutiu ktorého odvolanie smeruje, v troch písomných vyhotoveniach (§ 204 ods.1 O.s.p.).

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O.s.p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha (§ 205 ods.1 O.s.p.).

Odvolanie proti uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.